

PIOTR LISOWSKI

ORCID: 0000-0002-8154-3167

Uniwersytet Wrocławski
piotr.lisowski@uwr.edu.pl

Prawo i (nie)sprawiedliwość — kilka refleksji na kanwie ustawy covidowej

Abstrakt: Systemowość i czytelność języka prawnego nie jest mocną stroną regulacji ustawy covidowej. W artykule na trzech przykładach wykazano zatem problemy inspirowane wadliwie konstruowanym prawem. Pierwszy dotyczy dostępności pomocy w ramach tak zwanych tarcz antykryzysowych dla przedsiębiorców zagranicznych; drugi — zasadności niuansowania przesłanek przyznania działań osłonowych państwa w trakcie epidemii SARS-CoV-2 (zwłaszcza w kontekście używania zwrotów „te same”, „takie same”); trzeci jest natomiast związany z identyfikacją form działania administracji publicznej w kontekście wskazania drogi sądowej ochrony praw przedsiębiorcy.

Słowa kluczowe: stan epidemii, pomoc dla przedsiębiorców, prawo do dobrej legislacji, zakaz dyskryminacji, przesłanki pozytywne/negatywne, inne akty lub czynności z zakresu administracji publicznej.

Wprowadzenie

Prawo powinno służyć realizowaniu wartości. Warunkiem *sine qua non* jest ich właściwe zidentyfikowanie i podporządkowanie im regulacji prawnych. Trudno to jednak osiągnąć, jeżeli język prawny jest — jakby to powiedział prof. Jan Boć — mętny. Wątpliwości co do intencji prawodawcy niewątpliwie nie sprzyjają bowiem sprawiedliwemu aplikowaniu porządku prawnego.

Praktyka prawodawcza ostatnich lat dostarcza niestety wielu — często wręcz zatrważających — przykładów normatywnego inspirowania problemów z praworządnością. Jubileuszowe przeznaczenie niniejszej publikacji sprzyja egemplifikowaniu tej tezy na bardziej stonowanych przykładach. *Summa summarum* wybór padł na trzy kwestie znajdujące „umocowanie” w ustawie z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sy-

tuacji kryzysowych (dalej: ustawa covidowa)¹. Pierwsza z nich dotyczy aspektów podmiotowych (*in concreto* — w kontekście art. 15g ust. 1 ustawy covidowej); druga lokowana już jest w płaszczyźnie przedmiotowej stosunku prawnego (tym razem w kontekście niuansowania przesłanek przyznania pomocy — na wybranych przepisach ustawy covidowej); trzecia zaś jest związana z identyfikacją form działania administracji publicznej (na przykładzie art. 15g ust. 17 ustawy covidowej w zw. z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 października 2003 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy²). Wymóg przeprowadzenia syntetycznej analizy przesądził o skoncentrowaniu uwagi na zarysowaniu problemów, co dało zarazem asumpt do ulokowania ich ocen w podsumowaniu.

Na wyborze ustawy covidowej zaważyły przede wszystkim dwa argumenty: po pierwsze — poziom zamieszczanych w niej regulacji (w istocie prowokujący do licznych kontestacji) oraz ich wyjątkowa labilność³; po drugie — co szczególnie warte podkreślenia — rozmowy prowadzone z Jubilatem na temat problemów interpretacyjnych aplikowanych przez tę ustawę (między innymi co do niektórych z wybranych do docelowej analizy). W ten sposób doszedł dodatkowy argument do sformułowania rozważań o takim przeznaczeniu w niniejszej *liber amicorum*.

1. „Chodzi mi o to, aby język giętki / Powiedział wszystko, co pomyśli głowa”⁴, czyli czy art. 15g ust. 1 ustawy covidowej dotyczy przedsiębiorców zagranicznych?

Problemy z wyznaczeniem zakresu podmiotowego hipotezy wskazanej normy prawnej dość szybko spolaryzowały rodzimą praktykę orzeczniczą (zarówno na forum administracyjnym, jak i w ramach postępowań sędowoadministracyjnych). Z jednej bowiem strony prędko dało o sobie znać stanowisko opierające się na *stricte* literalnie wyznaczonych konsekwencjach zastosowanego w tym przepisie odesłania zewnętrznego (co nie bez znaczenia — takie podejście jest preferowane w wyjaśnieniach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁵). Potwierdzają to następujące konstatacje:

¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.; w cytowanym później wyroku WSA w Poznaniu określana też jako specustawa-2020.

² Dz.U. z 2019 r. poz. 669; dalej: ustawa z 2003 roku, w wyroku WSA w Poznaniu określana też jako specustawa-2003.

³ Do końca 2021 roku zmieniona 38 razy (*sic!*).

⁴ J. Słowacki, *Beniowski*, pieśń V, s. 74, <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/beniowski> (dostęp: 1.01.2022).

⁵ Na przykład z dnia 30 kwietnia 2020 roku (DF.III.058.22.2020.PG).

organy realizujące zadania z zakresu art. 15g ustawy COVID-19 prezentują stanowisko, że osoby zagraniczne (w tym osoby zagraniczne będące przedsiębiorcami) pozostają poza zakresem przedmiotowej regulacji. Jego podstawą jest wykładnia tekstualna komentowanego przepisu [...] zawiera bowiem odesłanie jedynie do art. 4 ust. 1 i 2 pr. przeds.⁶, tj. z pominięciem ust. 3 tego przepisu. Nadto warto podkreślić, że ustawodawca, wprowadzając pakiet ustaw w ramach tzw. konstytucji dla biznesu, wydzielił regulacje dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do odrębnego (od pr. przeds.) aktu prawnego, co podkreśla istniejący dualizm prawny w odniesieniu do podmiotów krajowych i zagranicznych⁷;

Sąd zgadza się z organem, że odniesienie art. 15g ust. 1 specustawy do art. 4 ust. 1 i 2 P.p. miało na celu wskazanie, iż z „wnioskiem o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy” mogą występować polscy przedsiębiorcy [...]. Co prawda [...] nie ma w tym przepisie zastrzeżenia, że chodzi o przedsiębiorcę z siedzibą w Polsce, to jednak jest w nim pośrednie powiązanie z podmiotami ukonstytuowanymi w polskim obszarze prawnym. W art. 4 ust. 1 P.p. mowa jest bowiem między innymi o jednostkach organizacyjnych, którym „odrębna ustawa” [...] przyznaje zdolność prawną. Są także inne argumenty świadczące o tym, że ustawodawca — odwołując się tylko do art. 4 ust. 1 i 2 P.p. w z art. 15g ust. 1 specustawy-2020 — chciał odróżnić „przedsiębiorców” od „przedsiębiorców zagranicznych”. Przemawia za tym siatka pojęciowa P.p. i u.z.u.p.zagr.⁸, gdzie podmioty z siedzibą za granicą określane są „osobami zagranicznymi”, ale gdy wykonują też działalność gospodarczą za granicą, określane są „przedsiębiorcami zagranicznymi” [...]. Podsumowując więc, przyjmując należy, że — w warstwie językowej — odesłanie z art. 15g ust. 1 specustawy-2020 do art. 4 ust. 1 i 2 P.p. poczytywać należy jako odesłanie do polskich „przedsiębiorców”, przeciwstawianych osobom zagranicznym i zwłaszcza „przedsiębiorcom zagranicznym”, których aktywność reguluje u.z.u.p.zagr. (art. 4 ust. 3 P.p.)⁹.

Z drugiej jednak strony artykułowane są też następujące stanowiska w tej kwestii:

Jednocześnie podnosi się argumenty, że wskazana wyżej interpretacja art. 15g ustawy COVID-19 jest zbyt uproszczona i prowadzi do nieuzasadnionego wyłączenia osób zagranicznych będących przedsiębiorcami z kręgu podmiotów uprawnionych do świadczeń w nim przewidzianych, w stopniu graniczącym z naruszeniem art. 32 Konstytucji RP. Dalszym skutkiem jej zastosowania jest nieakceptowalna dyferencjacja ochrony miejsc pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a tym samym sytuacji pracowników jako pośrednich beneficjentów świadczeń przewidzianych w komentowanej ustawie. W świetle powyższych argumentów jedynie przyznanie prymatu wykładni rozszerzającej (systemowej, teleologicznej, funkcjonalnej, prowsłpólnotowej) pozwala na prawidłowe zdekodowanie zakresu podmiotowego art. 15g ustawy COVID-19. W konsekwencji zawarte w komentowanym przepisie odwołanie do pojęcia przedsiębiorcy nie wyklucza wyżej wskazanej kategorii podmiotów, w szczególności wobec ciężącego na organach państwowych obowiązku wykładni prawa krajowego zgodnie z prawem unijnym oraz *ratio legis* art. 15g ustawy COVID-19 (którym jest m.in. ochrona miejsc pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Wykluczenie osób zagra-

⁶ Ustawa z dnia 6 marca 2018 roku — Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162 z późn. zm.), w cytowanych fragmentach oznaczana też skrótem P.p.

⁷ K.W. Baran *et al.*, *Komentarz do niektórych przepisów ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (art. 15g)*, [w:] *Tarcza antykryzysowa 1.0–4.0, ustawa o dodatku solidarnościowym i inne regulacje jako szczególne rozwiązania w prawie pracy, prawie urzędniczym i prawie ubezpieczeń społecznych związane z COVID-19. Komentarz*, red. K.W. Baran, Warszawa 2020/el., nb 1.22.

⁸ Ustawa z dnia 6 marca 2018 roku o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej (Dz.U. z 2021 r. poz. 994 z późn. zm.).

⁹ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 4 listopada 2020 roku, sygn. II SA/Po 711/20, LEX nr 3124763; dalej: wyrok WSA w Poznaniu.

nicznych będących przedsiębiorcami z kręgu adresatów analizowanej regulacji stałoby w sprzeczności z celem komentowanego przepisu i nie ma podstaw aksjologicznych do różnicowania zakresu wsparcia udzielanego podmiotowi krajowemu lub zagranicznemu (z zastrzeżeniem, że przyznane świadczenia mają być przeznaczone na ochronę miejsc pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Co więcej, w myśl przepisów u.z.u.p.zagr. przedsiębiorców zagranicznych z państw członkowskich UE i państw członkowskich [...] EFTA obowiązują tożsame zasady prowadzenia działalności gospodarczej z zasadami dotyczącymi polskich przedsiębiorców. Wnioskowanie *a fortiori* pozwala również wywieść tezę, że skoro ustawodawca nałożył na część osób zagranicznych obowiązek opłacania składek na rzecz FGŚP, to podmioty te powinny korzystać z rozwiązań służących ochronie miejsc pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej finansowanych z tego funduszu¹⁰;

W ocenie Sądu językowy rezultat wykładni art. 15g specustawy-2020 [...] jest nie do zaakceptowania w świetle prawa unijnego. [...] art. 49 TFUE oczywiście sprzeciwia się takiej regulacji krajowego prawa polskiego, wedle której publiczne dofinansowanie przedsiębiorcy w celu ochrony miejsc pracy jego pracowników nie może być przyznane tylko dlatego, że przedsiębiorca, który się o nie ubiega, ma siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. Polskie prawo [...] stawia bowiem polskiego przedsiębiorcę w znacznie lepszej sytuacji aniżeli przedsiębiorcę zagranicznego, a kryterium dyskryminacji opiera się na przynależności państwowej. Zdaniem Sądu należy więc w niniejszej sprawie bezpośrednio zastosować przepis Traktatu (art. 49 TFUE) w zakresie, w jakim stanowi on o obowiązku traktowania przedsiębiorcy mającego siedzibę terytorium jednego państwa członkowskiego, a wykonującego działalność gospodarczą na terytorium innego państwa członkowskiego (także z uwzględnieniem swobody wtórnej — zakładania oddziałów) „na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli”¹¹.

Nie ulega więc wątpliwości, że praktykę interpretacyjną w analizowanym zakresie trudno uznać za zachodzącą w warunkach stosowania prawa respektującego standardy dobrej legislacji — bezspornie bliżej tym procesom do stanu w typie *per aspera ad astra*.

2. „Dużo łatwiej napisać dobrą sztukę, niż ustanowić dobre prawo”¹², czyli o zasadności niuansowania przesłanek przyznania działań osłonowych państwa w trakcie epidemii SARS-CoV-2 (na wybranych przykładach z ustawy covidowej)

Spośród przepisów ustawy covidowej wprowadzających przesłanki przyznania pomocy poprzez odwołanie się do wcześniej udzielonego na jej podstawie wsparcia do przeprowadzenia zamierzonej w tym przypadku analizy wybrano dwa:

¹⁰ K.W. Baran, *op. cit.*

¹¹ Wyrok WSA w Poznaniu.

¹² Słowa George’a Bernarda Shawa.

— formułujący przesłankę negatywną: „Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych” (art. 15zbb ust. 12¹³);

— konstytuujący przesłankę pozytywną: „Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać pomoc z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyłącznie w przypadku, jeśli nie uzyskał pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy” (art. 15gg ust. 7).

Mechanizm nawiązywania do konsekwencji wcześniej udzielonego wsparcia bywa więc różnie wektorowany (w formule przesłanki negatywnej lub pozytywnej), korzystając przy tym z pojęć o niuansowo różnej semantyce. Trudno więc się dziwić, że w praktyce pojawiły się w tym względzie wątpliwości i rozbieżności interpretacyjne — dotyczące przede wszystkim użycia określeń „te same”, „takich samych” (w stosunku do wskazanych kosztów/wypłat). Dobrze ilustrują to dwa stanowiska judykatury:

Ust. 12 art. 15zbb wskazuje wprawdzie, że przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych, jednak dokonana przez organ wykładnia tego przepisu w badanych w sprawie realiach jest zdaniem Sądu wadliwa. Ustawodawca posłużył się w tym względzie we wskazanej wyżej normie prawnej pojęciem „te same”, a nie „takie same”, „tozsame”, podczas gdy np. w art. 15gg ust. 7 ustawy wskazano już, że podmiot może otrzymać pomoc z FGŚP wyłącznie w przypadku, jeśli nie uzyskał pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy. Obydwa przepisy brzmią zasadniczo odmiennie, a i wnioski z nich wypływające są odmiennie. [...] Przepis art. 15zbb ust. 12 nie zawiera wyłączenia dofinansowania wynagrodzeń i składek ubezpieczeniowych dla tych samych pracowników. Stanowi jedynie, że „te same koszty” nie mogą być niejako dwukrotnie współfinansowane ze środków publicznych. „Te same koszty” to — według znaczenia leksykalnego — nie takie same rodzajowo wydatki przedsiębiorcy (wynagrodzenie określonych pracowników i składki ubezpieczeniowe), jak interpretuje przepis organ, ale wydatki tożsame co do podmiotu, przedmiotu, podstawy, wysokości i okresu, za który przysługują (a zatem dokładnie te, które już uprzednio sfinansowano). Nie oznacza to tym samym, że wydatki przedsiębiorcy na podstawowy cel związany z utrzymaniem miejsca pracy, a więc na wynagrodzenie pracowników i należne składki, obciążające go w innym niż dotychczas sfinansowany z tarczy antykryzysowej, nie mogą być objęte dofinansowaniem z art. 15zbb¹⁴ [...].

W ocenie Sądu „taki sam tytuł wypłat” oznacza wynagrodzenie oraz składki na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń na rzecz ochrony miejsc pracy w sensie generalnym, tj. przykładowo wynagrodzenie za listopad nie jest innym tytułem w rozumieniu art. 15gg ust. 7 ustawy COVID niż wynagrodzenie za grudzień. [...] W ocenie spółki otrzymane dofinansowanie na podstawie art. 15gg ustawy COVID na tych samych pracowników nie stoi na przeszkodzie otrzymania dofinansowania na mocy art. 15zbb ustawy COVID za inne 3 miesiące niż dofinansowanie otrzymane wcześniej. W niniejszej sprawie Sąd przyznał rację organowi i uznał, że dofinansowanie w ramach ww. przepisów za tych samych pracowników i na podstawie takich samych tytułów jest

¹³ Podobne sformułowania znalazły zastosowanie w kilku innych przepisach tej ustawy: art. 15zbc ust. 10, art. 15zee ust. 11, art. 15zze² ust. 12.

¹⁴ Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 22 października 2021 roku, sygn. I SA/Gd 1082/21, LEX nr 3256748; dalej: wyrok WSA w Gdańsku.

możliwe maksymalnie za 3 miesiące, co należy wywieść wprost z art. 15gg ust. 6 ustawy COVID. [...] W ocenie Sądu zatem pojęcie „te same koszty” należy utożsamić z pojęciem „taki sam tytuł wypłat” z art. 15gg ust. 7 ustawy COVID¹⁵.

Co więcej, niezależnie od rozbieżności interpretacyjnych dotyczących kasuśw opierających się na podobnej sekwencji uwarunkowań (najpierw udzielono pomocy na podstawie art. 15gg ust. 1, potem starano się o wsparcie z powołaniem się na art. 15zzb — a więc zakładających zastosowanie art. 15zzb ust. 12 ustawy covidowej) dochodzi potrzeba uwzględniania innego ukierunkowania warunków przyznania pomocy w ramach tak zwanych tarcz antykryzysowych w sytuacjach, w których wnioskodawca w drugiej kolejności występuje o pomoc na podstawie art. 15gg ust. 1 ustawy covidowej¹⁶.

3. *Leges ab omnibus intellegi debent*¹⁷, czyli o czytelności intencji ustawodawcy co do identyfikowania formy działania administracji publicznej (na przykładzie art. 15g ust. 17 ustawy covidowej w zw. z art. 9 ust. 2 ustawy z 2003 roku)

Wskazany przepis ustawy covidowej odsyła między innymi do art. 9 ust. 2 ustawy z 2003 roku, przewidującego (na wypadek stwierdzenia niespełnienia przez przedsiębiorcę warunków przyznania pomocy) kompetencję do odmówienia — w formie pisemnej — „zawarcia z przedsiębiorcą umowy o wypłatę świadczeń”. Problem jednak w tym, że temu odesłaniu nie towarzyszy identyfikacja znajdującej w tym przypadku zastosowanie formy działania administracji. Trafną diagnozę (z uwzględnieniem perspektywy historycznej) zamieszczono w przywoływanym już wyroku WSA w Poznaniu:

Powiązanie kolejnych specustaw kryzysowych z Funduszem rodzi poważne wątpliwości co do tego, jak rozumieć charakter dokonywanych z tego Funduszu wypłat. Otóż te akty prawne nie przewidują już wypłat kwot będących, jak w przypadku u.ochr.prac.¹⁸, prostym substratem wyn-

¹⁵ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 21 października 2021 roku, sygn. I SA/Sz 513/21, LEX nr 3256507.

¹⁶ Zob. np. wyrok WSA w Krakowie z dnia 15 października 2021 roku, sygn. I SA/Kr 905/21, LEX nr 3253503.

¹⁷ Prawo powinno być zrozumiałe dla wszystkich.

¹⁸ Ustawa z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2020 r. poz. 7 z późn. zm.).

grodzenia ze sfery prawa pracy, ale przewidują wypłatę „świadczeń” (specustawa-2009¹⁹, specustawa-2013²⁰) czy „dofinansowania” (obecna specustawa-2020). Chodzi więc o coś jakościowo innego: wsparcie, za pośrednictwem i przy wykorzystaniu Funduszu, pracodawców i przedsiębiorców specjalnie na ten cel przeznaczonymi środkami publicznymi.

Specustawa-2009 była najbardziej czytelna, jeśli chodzi o formy rozstrzygania o „świadczeniach” za czas przestoju ekonomicznego i na zrekomensowanie przestoju ekonomicznego. [...] W przypadku niespełnienia przez przedsiębiorcę warunków określonych w ustawie wydawało się „decyzję o odmowie wydania zaświadczenia”. [...]

W specustawach z 2013 i 2020 (istotna jest ta pierwsza, gdyż najnowsza się do niej odwołuje — zob. wspomniany art. 15g ust. 17 specustawy-2020) zabrakło przepisu, który nakreślałby, jak kwalifikować i rozumieć formę działania organu, który odmawia uwzględnienia wniosku zainteresowanego podmiotu.

W związku z tym pojawiły się problemy interpretacyjne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia, czy wskazana pisemna odmowa jest „innym aktem lub czynnością z zakresu administracji publicznej dotycząc[ą] uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa” w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej: p.p.s.a.)²¹. W niektórych przypadkach sądy administracyjne odmawiały takiej kwalifikacji²². Z czasem zaczęły jednak przeważać — i słusznie — orzeczenia uznające skargi na tego rodzaju formy działania administracji za dopuszczalne (na podstawie wymienionego przepisu p.p.s.a.)²³ — *in concreto* w typie „innego aktu” z art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. (w tym kontekście zwraca się uwagę na: hybrydowy charakter tego rodzaju postępowania, administracyjnoprawne podstawy zawarcia umowy o dofinansowanie oraz rozstrzygnięcie w warunkach władztwa administracyjnego).

Podsumowanie

Trzy wybrane do analizy zakresy stosowania ustawy covidowej to ledwie wycinek praktyki towarzyszącej jej aplikowaniu do porządku prawnego. Już na zaprezentowanych przykładach widać jednak jej „potencjał” problemowy — wy-

¹⁹ Ustawa z dnia 1 lipca 2009 roku o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 125, poz. 1035 z późn. zm.).

²⁰ Ustawa z dnia 11 października 2013 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 669 z późn. zm.).

²¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 z późn. zm.

²² Np. postanowienie WSA w Warszawie z dnia 26 listopada 2020 roku, sygn. V SA/Wa 1549/20, LEX nr 3157270; postanowienie WSA w Gdańsku z dnia 15 lutego 2021 roku, sygn. I SA/Gd 93/21, LEX nr 3120817.

²³ Np. wyrok WSA w Poznaniu; postanowienie NSA z dnia 22 września 2021 roku, sygn. I GSK 1049/21, CBOSA; postanowienie NSA z dnia 29 września 2021 roku, sygn. I GSK 1091/21, LEX nr 3258068; wyrok WSA w Gdańsku.

rażnie niekorespondujący z przeznaczeniem (wręcz misją) tej regulacji, którą trafnie scharakteryzowano następująco:

Specustawa-2020, jak powszechnie wiadomo, jest aktem prawnym o charakterze interwencyjnym i ma w realiach epidemii zapoczątkowanej w 2020 r. zapewnić instrumenty prawne, jak zresztą stanowi sam tytuł ustawy, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19. Ustawa ma także przeciwdziałać wywołanym chorobą sytuacjom kryzysowym²⁴.

Powodów takiego stanu jest wiele, w tym miejscu zaś wystarczy odwołać się do diagnozy niektórych przyczyn patologii „dobrej zmiany”:

— „elementem państwa prawa jest nie tylko jego prymat nad polityką, ale i pewność prawa”;

— „państwo prawa powinno charakteryzować się stabilnością i powtarzalnością stosowania prawa. Reagować tak samo w podobnych sytuacjach. A my mamy teraz interesowną wybiórczość”²⁵.

Prawnik, w dodatku będący nauczycielem akademickim, nie może nie reagować na takie sytuacje. Pozostaje nam zatem, Panie Profesorze, wytrwale diagnozowanie tego rodzaju uchybień i podejmowanie starań o sanowanie porządku prawnego. W tym kontekście życzę Jubilatowi wytrwałości i skuteczności w realizowaniu naszej akademickiej misji! Mam przy tym nadzieję, że sprowadzi się to nie tylko do Szwejkowej mądrości, że „Jakoś to będzie, bo jeszcze tak nie było, żeby jakoś nie było”, ale że prognozy są już takie, iż „Skoro można pomyśleć, że może być lepiej, to znaczy, że jest już lepiej”²⁶.

Ad multos annos, Drogi Tadeuszu!

Bibliografia

O wygaszaniu państwa prawa — wywiad R. Kalukina z prof. Ewą Łętowską i prof. Jerzym Zajadło, *Palestra* 26.10.2020, <https://palestra.pl/pl/aktualnosci/artukul/o-wygaszaniu-panstwa-prawa-wywiad-z-prof.-ewa-letowska-i-prof.-jerzym-zajadlo-rafala-kalukina>.

Tarcza antykryzysowa 1.0–4.0, ustawa o dodatku solidarnościowym i inne regulacje jako szczególne rozwiązania w prawie pracy, prawie urzędniczym i prawie ubezpieczeń społecznych związane z COVID-19. Komentarz, red. K.W. Baran, Warszawa 2020/el.

²⁴ Wyrok WSA w Poznaniu.

²⁵ Fragmenty wypowiedzi prof. E. Łętowskiej — *O wygaszaniu państwa prawa* — wywiad R. Kalukina z prof. Ewą Łętowską i prof. Jerzym Zajadło, *Palestra* 26.10.2020, <https://palestra.pl/pl/aktualnosci/artukul/o-wygaszaniu-panstwa-prawa-wywiad-z-prof.-ewa-letowska-i-prof.-jerzym-zajadlo-rafala-kalukina> (dostęp: 1.01.2022).

²⁶ O. Tokarczuk, *Moment niedźwiedzia*, Warszawa 2012, s. 30.

Law and (In)Justice — a Few Reflections on the Covid Act

Summary

The provisions of the Covid Act cannot be applauded for their systemic nature and the comprehensibility of the legal language. In the paper, three examples are discussed: first, the accessibility of the aid guaranteed by the so-called anti-crisis shields to foreign entrepreneurs; second, the justifiability of nuancing the premises of granting state protective benefits during the Covid epidemic (especially in the context of the usage of the expressions “identical” and “the same”); third, an example related to the identification of the forms of the activities of public administration, in the context of the recourse to the law as a means of protecting the rights of an entrepreneur. These examples serve to show the problems caused by faulty legislation.

Keywords: epidemic, aid for entrepreneurs, right to good legislation, prohibition of discrimination, positive/negative premises, other acts or activities of public administration.

